

STORTINGET

Innst. 458 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Prop. 165 L (2020–2021)

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i straffeprosessloven og tvisteloven mv. (bevisforbud for patentrådgivning)

Til Stortinget

Sammendrag

Justis- og beredskapsdepartementet legger fram et forslag til endringer i reglene om bevisforbud i straffeprosessloven § 119 og tvisteloven § 22-5. Forslaget går ut på å innføre et bevisforbud for kommunikasjon med patentrådgivere som er oppført på listen over autoriserte rådgivere etter artikkel 134 nr. 1 i den europeiske patentkonvensjonen (konvensjon om meddelelse av europeiske patenter 5. oktober 1973). Dette omfatter norske og utenlandske rådgivere som er oppført på listen over autoriserte rådgivere (European Patent Attorney, forkortet EPA).

Det foreslås at det for slike patentrådgivere skal gjelde lignende regler om bevisforbud som for andre yrkesutøvere omfattet av straffeprosessloven § 119 og tvisteloven § 22-5. Forslaget innebærer en begrenset utvidelse av bevisforbudet til en klart avgrenset gruppe yrkesutøvere, og vil kun omfatte det som er betrodd patentrådgiveren om patentrettslige forhold.

Formålet med forslaget er å ivareta næringslivets behov for fortrolig og kompetent rådgivning om patent-spørsmål. Tilgang til patentrådgivning bidrar til å fremme bruk av patentsystemet og sikre at systemet fungerer best mulig, og med det legge til rette for innovasjon. For at en oppfinner skal kunne ivareta sine patentrettslige

interesser, er det en forutsetning at kommunikasjonen med rådgiveren kan være åpen og fortrolig.

Forslaget innebærer at de norske reglene om bevisforbud for patentrådgivning bringes nærmere regelverket i blant annet Danmark, Sverige, Finland, Tyskland og Storbritannia. Patentrådgivere i Norge vil gis samme rammevilkår når det gjelder vern for fortrolig kommunikasjon med klienten som slike rådgivere allerede har i våre naboland. Det vil sikre at norske patentrådgivere konkurrerer på samme vilkår som konkurrenter i andre land og vil ivareta norsk næringslivs behov for vern for fortrolig kommunikasjon med patentrådgivere bedre enn i dag. Forslaget tar også sikte på at norske virksomheter, som benytter norske patentrådgivere, blir likestilt med utenlandske virksomheter i forbindelse med patentrettssaker i utlandet, for eksempel i USA, der det kan være et vilkår for beskyttelse av kommunikasjon med patentrådgiveren at det gjelder et tilsvarende vern i hjemlandet.

Proposisjonen inneholder i tillegg et forslag om endringer i tolloven §§ 15-7 og 15-8, som har sammenheng med endringer vedtatt ved lov 12. juni 2020 nr. 67 om endringer i varemerkeloven og tolloven mv. (gjennomføring av nytt varemerkedirektiv mv.).

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Martin Henriksen, lederen Lene Vågslid og Maria Aasen-Svensrud, fra Høyre, Ingunn Foss, Peter Frølich og Frida Melvær, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen og Kjell-Børge Freiberg, fra Senterpartiet, Jan Böhler og Jenny Klinge, og fra Sosialistisk Venstreparti, Petter

Eide, viser til at denne proposisjonen inneholder et forslag om endringer i reglene om bevisforbud i straffeprosessloven § 119 og tvisteloven § 22-5 som innebærer å innføre et bevisforbud for kommunikasjon med patentrådgivere som er oppført på listen over autoriserte rådgivere etter artikkel 134 nr. 1 i den europeiske patentkonvensjonen (European Patent Attorneys).

Komiteen viser videre til at det foreslås at det for patentrådgivere skal gjelde lignende regler om bevisforbud som for andre yrkesutøvere omfattet av straffeprosessloven § 119 og tvisteloven § 22-5, som for eksempel advokater.

Komiteen registrerer at formålet med forslaget er å ivareta norske virksomheters behov for fortrolig og kompetent rådgivning om patentspørsmål samt gi norske patentrådgivere samme rammevilkår når det gjelder vern av fortrolig kommunikasjon med klienten som slike rådgivere allerede har i våre naboland. Komiteen registrerer videre at forslaget tar sikte på at norske virksomheter som benytter norske patentrådgivere, blir likestilt med utenlandske virksomheter i forbindelse med patentrettssaker i utlandet, for eksempel i USA, der det kan være et vilkår for beskyttelse av kommunikasjon med patentrådgiveren at det gjelder et tilsvarende vern i hjemlandet.

Komiteen merker seg at forslaget innebærer en begrenset utvidelse av bevisforbudet og kun vil omfatte det som er betrodd patentrådgiveren om patentrettslige forhold. Forslaget har således ikke betydning for alminnelige regler om kjent teknikk og innsyn i patent-søknader og andre dokumenter hos Patentstyret.

Komiteen viser til at proposisjonen i tillegg inneholder et forslag om endringer i tolloven §§ 15-7 og 18-8, som har sammenheng med endringer vedtatt ved lov 12. juni 2020 nr. 67 om endringer i varemerkeloven og tolloven mv. (gjennomføring av nytt varemerkedirektiv mv.).

Komiteen registrer Økokrim og Politidirektoratets anførsler om at en utvidelse som foreslått vil kunne begrunne andre yrkesgruppers ønske om lignende unntak fra straffeloven. Komiteen mener unntaket er godt begrunnet, og fremhever at det i Norge er tale om en liten personkrets med en spesiell godkjenning gjennom det europeiske patentverket (EPA). EPA vil føre en offentlig tilgjengelig oversikt over de personer som er kvalifisert som EPA. Det vil derfor være forholdsvis enkelt å avklare hvem som omfattes av bevisforbudet. Disse teller i dag 95 personer i Norge, men kan bli noe flere med tiden. Det er allikevel ikke tale om svært mange personer, fordi å komme med på EPAs liste krever omfattende kunnskap og eksamener som er til dels tidkrevende.

Komiteen mener forslaget har en spesiell karakter og angir en såpass liten og tydelig definert personkrets at det ikke vil være enkelt å benytte dette unntaket

som viktig argumentasjon for å innføre samme regel for andre yrkesgrupper senere. Komiteen fremhever at bevisforbudet er begrenset til kommunikasjon om patentrettslige forhold. Det vil si kommunikasjon om patenterbarheten av en oppfinnelse, søknad om patent og prosesser om patenter, patentets gyldighet og beskyttelsesomfang, inngrep og spørsmål om bedre rett til et patent eller patentsøknad. Departementet understreker at bevisforbudet ikke skal gjelde kommunikasjon om bistand som i hovedsak er av praktisk karakter, og som ikke krever tekniske eller juridiske vurderinger.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i straffeprosessloven og tvisteloven mv.
(bevisforbud for patentrådgivning)

I

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker skal § 119 første ledd lyde:

Uten samtykke av den som har krav på hemmelighet, må retten ikke ta imot forklaring av prester i Den norske kirke, prester eller forstandere i registrerte trosamfunn, advokater, forsvarere i straffesaker, *patentrådgivere oppført på listen nevnt i artikkel 134 nr. 1 i konvensjonen om meddelelse av europeiske patenter 5. oktober 1973*, meklere i ekteskapssaker, leger, psykologer, apotekere, jordmødre eller sykepleiere om noe som er betrodd dem i deres stilling.

II

I lov 17. juni 2005 nr. 90 om meklings og rettergang i sivile tvister skal § 22-5 første ledd første punktum lyde:

Retten kan ikke ta imot bevis fra prester i Den norske kirke, prester eller forstandere i registrerte trossamfunn, advokater, forsvarere i straffesaker, *patentrådgivere oppført på listen nevnt i artikkel 134 nr. 1 i konvensjonen om meddelelse av europeiske patenter 5. oktober 1973*, meklere i ekteskapssaker, leger, psykologer, apotekere, jordmødre eller sykepleiere om noe som er betrodd dem i deres stilling.

III

I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel som endret ved lov 12. juni 2020 nr. 67 om endringer i varemerkeloven og tolloven mv. (gjennomføring av nytt varemerkedirektiv mv.) gjøres følgende endringer:

§ 15-7 første ledd andre punktum skal lyde:

Hvis mottakeren innen ti virkedager ikke har motsatt seg ødeleggelse av varene, anses samtykke etter bokstav b som gitt, *og varene kan ødelegges*.

§ 15-7 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Forvaltningsloven §§ 23, 24, 25 og 27 gjelder ikke i slike tilfeller.

§ 15-8 fjerde ledd skal lyde:

(4) Departementet *kan gi* forskrift om hva som anses som småforsendelser *og om ødeleggelse av varer* etter paragrafen her.

IV

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. De ulike bestemmelsene kan settes i kraft til forskjellig tid.

Oslo, i justiskomiteen, den 18. mai 2021

Lene Vågslid

leder

Frida Melvær

ordfører

